

Aan de minister en Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat
Mark Harbers en Vivianne Heijnen
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Doetinchem : 14 januari 2022

Onderwerp : Onrust en ongenoegen over uitlatingen Noordtak en onderzoek spoorgoederenvervoer

Geachte heer Harbers en mevrouw Heijnen,

Van harte gefeliciteerd met uw benoemingen tot minister en staatssecretaris van het Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat. Wij wensen u daarbij veel succes en wijsheid toe de komende jaren.

Met deze brief willen wij ons bestuurlijke ongenoegen uiten met betrekking tot de toekomst van het goederenvervoer per spoor en het onderzoek naar een mogelijke aftakking van de Betuwelijn. Wij zien dat er de laatste maanden door derden wordt voorgesorteerd op de komst van een route via de zogenaamde Noordtak door de Achterhoek. De uitlatingen over deze route komen de onafhankelijkheid van het onderzoek naar nut en noodzaak voor een noordelijke aftakking van de Betuwelijn ons inziens niet ten goede. Bovendien zorgen ze terecht voor veel onrust bij inwoners. Wij zien deze onrust graag weggenomen.

U zult begrijpen dat een mogelijk nieuw tracé door de Achterhoek grote gevolgen heeft voor onze inwoners, onze natuur, voor onze kwaliteit van leven in de regio. Met de mogelijke komst van een Noordtak zet u een streep door één van de groenste en gelukkigste regio's van Nederland. Wij zijn dan ook absoluut geen voorstander van een dergelijk traject door onze regio.

Aangenomen motie

Ten eerste is in de Tweede Kamer is op 4 november tijdens de begrotingsbehandeling I&M een motie (35925 XII 24) aangenomen over het onderzoeken van de Noordtak van de Betuweroute, waarbij feitelijk voorbij wordt gegaan aan het lopende proces. Het is wat ons betreft stuitend dat hier puur vanuit Randstedelijk perspectief wordt geredeneerd.

Terecht heeft staatssecretaris Van Weyenberg in reactie gesteld dat er nu eerst nader onderzoek is gestart naar de omvang van het gehele vraagstuk en de mogelijkheden hiervoor, oftewel het nut en noodzaak van een dergelijke lijn af te wegen tegen de kosten en ingrijpende maatregelen. Op basis hiervan zal een onderzoek naar de 5 mogelijke tracés voor een noordelijke aftakking worden gedaan. Naar aanleiding van de motie is toegezegd de Tweede Kamer in Q3 via de MIRT-brief hierover te informeren.

Kunt u op basis van bovenstaande bevestigen dat er met het uitvoeren van deze motie niet wordt afgeweken van het reeds bestaande proces waarin u eerst het onderzoek naar nut en noodzaak doet en daarna pas een eventueel onderzoek naar de 5 mogelijke tracés?

Onderzoek naar nut en noodzaak en de 5 tracés

Ten tweede voert APPM in opdracht van uw ministerie op dit moment een onderzoek uit naar de Goederenlijn Noord Oost Europa om te werken aan een startnotitie voor het onderzoek naar nut en noodzaak. De regio's waar een dergelijk spoor zou kunnen landen zijn hiervoor niet uitgenodigd. Op

ons eigen verzoek zijn wij alsnog aangehaakt bij de laatste twee stakeholdersbijeenkomsten eind 2021. Wij zien veel onzorgvuldigheden in dit proces en hebben daar de nodige vragen bij gesteld. Kort samengevat gaat dat over het volgende:

1. In de notitie wordt letterlijk gesteld dat de gezamenlijke conclusie van het stuk de volgende moet zijn: "Een uitgesproken commitment dat er een brede noodzaak is en ook een brede meerwaarde kan worden bereikt met een robuuste interventie op de Spoorgoederencorridor Noordoost Europa." Dit is wat ons betreft geen onafhankelijk uitgangspunt om nut en noodzaak te onderzoeken, maar een oproep om te zoeken naar punten om nut en noodzaak aan te tonen.
2. In de zoektocht naar nut en noodzaak worden veel aannames gedaan die op geen of weinig onderbouwing gestoeld zijn. Zoals de voorspelde druk op reizigersvervoer in de Randstad, de modal shift van weg naar spoor, duurzaamheids- en klimaatdoelen in breder perspectief en de ontwikkelingen en betrokkenheid van andere landen en het bestemmingsgebied zelf.
3. De governance van het proces is (nog) niet in lijn met de beoogde nieuwe bestuursstijl. Er is niet mét, maar over de regio's gesproken, terwijl de trajecten die onderzocht worden juist de regio's keihard zullen raken. Bovendien is het vraagstuk (nog) op geen enkele wijze breder getrokken naar andere beleidsterreinen, zoals bijvoorbeeld ruimtelijke ordening, wonen en economie.

Toon nut en noodzaak aan

We willen u nadrukkelijk verzoeken zorg te dragen voor een onafhankelijk proces in het onderzoek naar nut en noodzaak van goederencorridor Noordoost Europa, met een degelijke onderbouwing hiervoor. Wij hechten er belang aan dat u pas nadat nut en noodzaak onherroepelijk mocht worden aangetoond, de vijf voorgestelde tracés gelijkwaardig worden onderzocht.

Tot slot

Het mag duidelijk zijn dat wij faliekant tegen een Noordtak van de Betuwelijn door de Achterhoek zijn. Dat zal ook na het onderzoek naar nut en noodzaak niet veranderen, temeer daar wij in de onderzoeksresultaten tot nu toe elementaire informatie missen.

Wel vragen we van u dat u de Achterhoek en andere betrokken regio's als volwaardige partner meeneemt in het proces en roepen u op om met het oog op deze steeds weer terugkerende discussie duidelijkheid te verschaffen over het proces en de mogelijke gevolgen. We gaan hierover graag met u in gesprek.

Wanneer u vanuit het wensdenken van de havens en de Randstad op de tekentafel een streep zet door één van de groenste en gelukkigste regio's van Nederland - zonder de Achterhoek überhaupt in planvorming te betrekken – dan staat dat mijlenver van een nieuwe bestuurscultuur.

Hoogachtend,
Namens de Achterhoek Board,

Mark Boumans,
Voorzitter

Mirjam Koster-Wentink
Vicevoorzitter

Koen Knufing
Vicevoorzitter